

Päljani

agr. Näköy 200 aary

Päljani.

1883-rr.

h.)

g. 52.

715.

Et. den. 31. 1883

A. f. 1883 évi „Nadasdi” díjra pályáás mü.

A jel-ige:

„Elegia, és nem tragédia.”

9

A lit.

Elmilkedet.

Fartalom.

Előhangok.

I. Ének: Avilág.

II. Ének: A föld.

III. Ének: Az ember.

Utóhangok.

Előhangok.

Éledj szellemlámp s föl az égik/ keljen a fényed,
Fényül az eltvedt kételyek éjeiben.

Éledj! ifjultan társít nagy, régi vetélyed,
S üdvi malasztáidért újra kigyult haraga.

Éledj hát s emelődj; te szeremtettel, ualonnal,
Életkút te level; por csak e lét anyaga.

S im; a ki nélkül az összes anyag csakis összevona postom,
A legcsébb idomú test örökön mi halott;

Szellemlámp te, ki egyenagad élsz, s kintől átmelegedsz

Vál csak e fönvéges létre a halt anyagát,

Ellemed, églehelet, tárnadt fel a rög, hogy az él

Lámpot elolton saját léte s tulajdonának

Törvényt is el-elfödne. De mi dús is, az elme

Fényen él csak a por, nélküle újra halott;

S bár mi nagyok s melyek báj s kéjformái, világlo

Szem nélkül hol a szim? évan a sirt a havat?!

Föl hát semmi selem s szabaddj föl az égi világba,
 Ugyis a földnek az ég: kezdete, kúlsza, töve,
 S ottfönnül küldj égi derűt le a földi homályba,
 Lássam az ősigurat, felismeresedve ölen.
 Föl hát, föl! viharokban a bicez is ingy s repedez, míg
 Udvóm vérté csupán tömteleg ismeretem.
 Föld fel előttem arézt a világter alkatevőit,
 Lássam a nagy forrást, melyből e lét fakadoz,
 S lássam a végezélt is, ha szemem meglátja teremtet
 Hogy bölcsességet merjék ez ismereten. —
 Vagy tán jobb, vigy engem is át, vigy töl az egetnél
 Hogy magam elkerem: mint s hol esed, mi leszen
 S vámmagam évezem: ha nemestb egy erőnem, a melyben
 Gondolatom kel, avagy minden anyag csak? a test
 Izom s idegduob szerleke est oda hát, hol a sejték
 Erzete feltámadt, s öntudatom megéredt?!
 Ah de mi végnék e porló szív s fő ottan, ahol csak
 Már a mérőn elemes lét s virulathivatott?
 Nyilván jobb, ha harudo hát nem az égi szerkebe
 Föl, hanem inkább a föld porlébe megyek,

S ott az anyag közepén a hatalmas műi erők dúsz
 Nyomdokiban nérem postetemen tüköret;
 Mert csak a sziklavilág vad, örökolt tömkelegében
 Extendem mag a nagy távolokat, mit önön
 Erőselmem meg az állatrend s valamennyi örökkön
 Értékellen tömb sarki tulajdoni kört
 Létetnek. — Föl hát selem! s légy fény kebelemben,
 Fény sava kétegyben, fény kiderült egemen;
 Légy nemtőm, ki talán e kincsi s erői paraszna
 Végalapára vezet. Hisz csak a tessi világ
 Lénye s tulajdoninak, valamint tudatelenem élő
 Kútforrásának késselen ismereten
 Teljesülend az éz hivatása mérőn, hogy a sájjó
 Éz megnyugvásán üdvöm elérve legyen. —

I.

E n e k.

A v i l á g.

Rejtélyes földmivjádok, ti a végtelen égen
 Ösrégtől bolygó rémes anyagtömegek!
 Holt porotok gyűlt lények és elemes születőknek
 Sarja; idomkerdet, melynek előtte merőn
 Etlődő egy sűrű elemár volt az, mi anyag ma;
 Légtíne alkat, a mely szívre kövülni leve. —
 S íme tömör lön az ár, s földgömbökké az elemek;
 Külfelül annyi csoda's lény meg alakneműnek. —
 Amde hol a kerdet s hol a vége a testrekelésnek?
 Hol s mik az alkaterők s mést ez alakcserecsomj?
 Vagy csakugyan mi magában örök, mi valóban wandlan
 A mai lét, e való mindeniség? S mely okért
 Lön mind ez, mely végül a nap, hold s földmivjádok?
 Mest tán főséges s több mi a testi való

Mint a pusta elem s létér, ez a semmi? valóban
 Szébb a világosság, mint az öröknyi sötét?
 Oh, van-e ész, van olyan nagy erő, mely a lét eme titkát
 Végleg felbontná, s mélyit életni hívott?!
 Vagy csakugyan felbonthatlan, mi titok ma köröttem,
 S az, hogy elérthetlen, hogy titok, az a tökély?
 Az a világ fősége, ha széjjé, mivelta örökkön
 Elfátyolva marad; kerdet s vége titok?!
 Nem! mest ez hat akkoron állna csupán, ha ma minden
 Holt por volna, mi van, minden örökre tetem;
 Oh nem! sőt epp az legfő künmagasztosulása,
 Hogy csoda teljében folyton, aranyt a nemest
 Ervessig, tudat s öntudatig felalált, s a magában
 Holt anyag im egy egész isteni létre dicült. —
 Amde hol és mely azon hatalam, mely a lét nagy, öröknyi
 Vegereljat s rendet a rideg okcserecsomj
 Láncaletan is fel-feltánni s megéltetni hívott, sly
 Földi szület, mely az ég sűrű körébe hatol?!
 Önmagad is rejtély, de e föld legeszt tüneménye,
 Emberi élő ész, benned utalg ez erő?

A testnél nyíltan mi nemest, egy szellemi selyes,
 Lényed a láng, hol az ég isteni képe kigyúl?
 Az! mert hogy még a föld sithin túli, homályosb
 Egysímeményekben is fel-felokulni töresz,
 I büvis erőd az anyag mélyén, a lemmult s jelenen, sít
 Néha magán a jövőn is behatolni merész;
 Már ez az ösztön s képesség nyílt jel, hogy a földjoo
 Sem nem az egy, sem örök színi szered. — Mit arant
 Tünődő elmeim az okosság alapján hisz,
 Majd mielőn a homály kétségeim kiderít,
 Vagy lelkeim jönnek s rosznak hat ismeretében,
 Mind az nem csalfény, sem botor albit. Szaggy
 Tan csak nem csupa képreletet sarkismeretink, és
 Más az igaz s jó len, más fon az igazságon?
 Csak nem idetlen torzadomány az emberi elme,
 Udoalapom, nemtom, s mégis úres mi s hamis?
 Nem, nem! az ok, rend s okosság örök egy közalap, m
 Ég s földön csakis egy eszt lehet, s egy logika.
 Kéttelen egy mit arant is az ez s a tapasztalat érvi;
 Mert a mit ismerék, az minden az ez születel.

Nyugottan követem hat elnem szellemi fényét,
 S áldva csodálom a mely s hű benyomást, mely után
 Lelkem langtükör a világ esoda telje s tökélye
 Esztudatomra felél, ... s isteni képe lesek! —
 I ok, mi magasatos e kép, a tudásnak mennyei fénye,
 Mily rokons mi a sűrű éggel az elmevilág!
 Iót mily hű is e kép, mily igaz, mit az emberi lény est,
 Im, s mit ismerék, az mind a valóval egyez.
 Több! az anyag színet, isét vagy akarmely alakját
 Ugy, amikent akarom felnevezitni tudom.
 I egy titok az csak, a min még it nem hat ma hatalomom,
 Lényem erői kövén ninesen öröknyi titok;
 Mert a mi van, nyíltkép az anyag halmból ered, vagy
 Az igazságot nagy távola sítte titok. —
 Ah, min elamalgak hat inkább: sűrű elmondok
 Lényegem s parancs? rajtad e máj világ?
 Vagy rajtad szellemi kin e lid esoda volta oly égi.
 Fényben nyílvánul, s holt jóra létre felél?
 Minderik egy remek, isteni mű; a mi leser, elejtöl
 Eszt, rend s fonségtelt; minden igaz s nemeseend. —

Im' egy egész orjás testár, mirjádnyi sáland föld
 Emviriádokon át mint valamely buborék
 Könnyeden és nyilgyorvan körz egy némnagy erőnek
 Mindent átölelő vonzamuvalona alatt.
 I míg halad és az idő nemár s nyomdoktalan eltűn,
 Mind e porgásban minden alak s veggyület
 Változik, és ifjul mi avult, mereseül mi folyékony,
 Légszerűvé lesz a por, s sejtisívülekre a lón.
 Földsvörnyek, si anyagrémek, szakadatlan ilyes volt
 Mindenetek? folyvást annyi nemű s alakú
 A porokines s kezdettől ezen sok lét a világon?
 Folyton oly ékes a mult, mily sely s sejt a jelen?
 Nem, nem! miot ama végetlen csere s figyelde-ességg,
 Hogy minden portömb, sejtisívület s folyadék -
 Víz, por, fém és planta - ma is folyton feloszalhat,
 És feloszalva megint légszerű alhat ered;

Hogy minden test hát elavulva újonta elemre,
 Vagy más tömbre, avagy sejtisívületre legyen,
 Arra mutat: miszerint a nap, hold s földmiriáda
 Feltömbült por csak testesülése a sűr.
 Lénykineseknek, támadva azon kiteremtett
 Vonzatérán, a melyen most is alaprik a por,
 Türetké vál az a parány, eszeje mi folyó s egy
 Kész, nagy egészre a földmiriád. - Nem anyag
 Volt az első létnek hát, s mi ma por s folyadék, az
 Mind csak utobb alakult gyülelemény: s az igaz!
 Gyüleleménye a láthatlan de sünetlenül éber
 Vonzatérónek, mely mint a parányegyetem
 Ösi tulajdoncága a hat elemet tömörítve.
 A csoda testesülést kellni szemtve leve.
 Egblöles tev! hogy már az ébrényzetben uralka
 Hat ama gyűjtögető mozgató, mely után
 A közelem szakadatlan vagy valamely folyadéká,
 Vagy tömbé, vagy egész sejtisívületre legyen. -
 Vonzatéró te, ki mint egy nagy kül s belrokonosság,
 Nyilván csak köve vagy minden erőneműnek,

Töléd eredt hát mind az anyag nagy ölen a szerkeszt,
 Töléd a kis porocum, s töléd a földmivizád;
 Sőt a testek súlya miként az égi boldogok
 Körözö lengte s azon mely, tornakátoró
 Változkonosság is, mely minden vegyfolyamatban
 Nyilvánul, gerjed műve s erőd tünete.
 Anyja vagy a gyüledeinek hát; ama törvénye, melyet
 Egykor a nagy, viruló testi való született,
 s mely nélkül manap is csak elem még a kiteremtett
 ezüzi alapanyag, minden idétlen elej. —
 Mind az anyag s test hát főképen a vonzaterőnek
 Szíji levén s az elem mindének ősalapa,
 Mert nem, vált az alap mégis csak egyetlenegy éppé
 s' egy földde? Vagy tán a mai alkati nagy
~~szilárdság~~ szilárdság szintén a gyűjtő vonzaterőnek
 Egy törvénye, avagy sokki tulajdona? Nem,
 Oh nem! az immár egy nagy az égi s földet elejtől
 Átkaroló, bölcs törv. végyete. Mert ha a mi
 Lényegkincs első anyaggyűjtésben egyetlen
 Testtől val csak, ezen — folyton, örökkön az egy.

Tetségtelen sejtég — vém földgömbön bizonyára
 Minden fejlődés s váltakozás is arányt
 Tűzanyrak. De milyen kicsinyes lendelt az egyetlen
 Eg is föld a jelen-kincsei s alkáiban
 Szüntelen újuló-virulathoz, az égi tökély is
 Mindent átölölő teljhez arányt! Valamely
 Létnem, igaz, lendelt az az egy föld is, de nem ám a
 Mai valóban egész mindeniség; s egy igaz
 Szörnyföld is, de örökkön a mai alakrati fejlődés
 s folytonos ifjulás bűve virulta nélkül.

Orjánuagy postár, te világ! föld s égmiriádíd
 Réprék hát fényed? s gyűltök arányában
 Fejlődött ki a testi levés ama mindenisége,
 Melynek szemléltén annulag áll meg az ész?!
 Az! csoda képrődésrended, hogy a szűri elemből
 Amnyi való mi s olyan voltasulatod eredt;
 Tót ma is új s új földgömbök támadnak, s elegye
 Dűb meg idamzatosabb alkotóká lesz a por;
 Minden hát csak idővel, arányt alakul s továbblik,
 S fejlődően elavul, sarkain átíjúl,
 Ez a magasztos alak s kinessokneműség a te égi
 Tönseged nagy, seregs lét, te tökélyegyetem! —
 És ez a képrődés s avulásfolyan oly kiszabott, hogy
 Az alkotóingyök folyton arak s csak arak.
 Kérdettől mindig ugyanis s mindenhol a fény s hő
 Volt amon alkotóer, melynek erőparancsán

Az anyag érledven s továbbfejlődven jobbatkint
 A mai testvirulat megszűntetett s továbbul,
 Oly kiapadhatlan minden természetű, s oly
 Allandó, mi örök célra töremtve leve! —
Fényi világosság te, ki legparazabbul a naptest
 Mely, csoda lángövein kelve s az égtérket
 Arantó hullámzatban megtöltve a legfő,
 Szerves képrűletek kitérje lét, s kevesebb
 Elegendéséknél onleg gyűldecsere támi vagy:
 Hogy minden naphöz fényje hason valamely
 Elegendési folyam, felköltetvén, hogy örökkön
 Egy sörny vegyműhely s lánggyűledet legyenek; —
 Fény, ki a napsugarak mordgyerjelmén szabadatlan
 Több kevesebb elemes hót szabadítva, s e sokon
 Lényeggel bizonyos mértékben lángra kigyulva
 Mindent, sietőambalva s újbol elemre kibontoz;
 Tót ez alakban a légköri élelenség fölösét is
 Hol felemésítvi sietva, hol vegyetekebe kötöd; —
 Fény te, kin az ég s föld nappalra kiszűrt az árnyak
 Enyke felől, s az égis testi világ valamely

Elbűvölő fönségben fel-felémvő a vívő
 Sirt is a legragyogóbb sűrűvitulatta kizjűl;
 Fényi világosság, te sűrűfaldyolt esoda lényed,
 Fényeden érvényül hát az alakhat? erőd
 Is tart ösfordása azon gerjedelmi határnak,
 Mely folytat az anyag lomha paránya morog?
 Műi tulajdonod az, min a plánta avulva, tövéből
 Ujjlag átiffjul, mindene felnevesül?
 Fény, igen! almlátva ragad lényednek az ég is
 Föld uraként mindent átöblö araja;
 Almlátva azon tiindéris, nyhe világos,
 Melylyel az égtérket folyt előzónva, nem is
 Erőkin legfensőbbjének: szemtükörörmnek
 Is forrása vagy. A test maga hát a parány
 Donaczején kelvén, az anyag továbbjelle, világfény,
 Kérdettől főkéj ibenned vedve virul.
 Benned a nappalok s új bölcsességszülte malasztja,
 Benned a kéklő ég bűve, miként a világ
 Tündöklő, esoda fűsi tökélye. De több mi! esődben,
 Fényi világosság, szellemem is felokul:

Az ég néma, sötét melyin ragyogó miriádnyi
 Nap, föld s holdarja's távolain s tömegén
 Lejtnei sarnulva a testi való terjet s sok alakját;
 Némi anyagremekét, látni erőpararát.
 Fény, te vagy az, ki a csillagos ég végnélküliségén
 S nappal s bűbájon hő diccsimára ragadsz.

Am mily kincsök is lehetek alapában az élő
 Testi valóság és szél is a nap sugarain;
 Mégis holt halmak lendett az csak, merészült egy
 Több minden híján a nemes, alkotó
 Hőgerjnek, mely szinte alapatos egy sültető, s a
 Bájhoz a kéji gyönyört megörüli! Vagy nemesebb
 I élénkebb a seamediat holt jégvártagban,
 Mint a viránytelen dőlnek uralma alatt?
 Fejlődnek alakost képzetre a tömb, ha parányi
 Fel nem oszthatván, egyre merés mi marad?!
 Míg a világ bűbája tehát a fényen; a testek
 Sokneműsége a hő gundag erén fakadon.
 Gerjén alapítik a plántavilág ügyanis; miután az
 Por csak az élő víz csöppjein érve, nyövső
 Lejtékké helyesődhet. A hőn dagados fel a magorim
 Sindul az alvó rügg, mint hogy az állati test

Is csak a zást anyagól melegében a szövi remekae,
 A melegen támadt erjen a plántaszöveg
 Izletdusob valamely tápuk fejtik. De mi több! az
 Hőben a legtömörebb test is oszlova, hevesob
 Lángörben bizonyára az ösves mái anyagkincs
 Ujbol elemre lehet, minden újonta parány.
 Hő híján az égtetek manap is valamely rém,
 Halmak lennének hát; de csak oly vadonok,
 A melyeken minden fejlődés s fensőbb virulatnem
 Híjányzók. - De ez erő kuffeje sűrű egy elem,
 Mely minden test és anyagot megtöltve elejtől
 Már a legkisebb sűrűsödésfolyamon
 Felzaporul, vagy a fényei elemmel aránylag egyítve,
 Elényben lobogó lángra kigyul; de mivel
 Fényei mielőttánál egy pillanaton feloszol, mint
 Tüzláng is mindig addig emyely csak a tön,
 Míg gyüledése megáll, s töve éghetben hamulomra
 Válva a fénynyel együtt nyomtalan el nem oszol.
 I mert ez öröknyi erőlényeg nagy ölen a világnak,
 Tervelt kuffeje még rámtalan alkotó

Műi erőnek is úgy, hogy mordgerjelmi elállva
 Mind ez erő is eláll, s halva megáll az anyag.
 Folyton azért majd itt s majd ott felgyűlve s újontán
 Szétszóródva, de más sűrű vagy átanyagult
 Lényeggel soha nem vegyesülve magában örökkön
 Láthatlan valamely hími erő; s egy a lét
 Megsemmithetlenné születtényezőjét valamint a
 Fénygel a sűrű alagját képeve, elejétől egyik
 Tűzforrása az ifjúló szervis virulatának;
 Ősforrása a kéj szent gyönyörének; egész
 Údoforrás, hol a szív meg az ész egyaránt nemesítő
 Akárcsak s ismeretét somjjal önműdve merít.

És hol a por többé nem sejtí szövetre, hanem más,
 Új valamely rendű tömbületekre leszen,
 Mily nagy erővel a természet delejárjaiban; mely
 Kínese a villanyörön folytonos ingeriben!
 Az orga földtömbektől le az ősi parányig
 Minden testfölület s légköri tér ugyanis
 Telve van áramló egy sűrű lényeggel, a mely há
 Végeréljára ma is fátyolozott, s egyedül
 Elszigetelve meg áramlatba terelt gyűledekben
 Szemlélethivatott; ámde mivel hevesebb
 Ingeriben majd lök s majd vonz, sőt túlgyűledekben
 Minden még oly dúz állati élet elott;
 Majd ismét árjin megakasztatván tövélékes
 Szikrákban tündöz, s fémi szilárd alanyit
 Perczek alatt sietelvasatván a háborus égen
 Villámokra kigyul, s körbe hatolva magát

A vizet is vegyileg felbontja, e művehatalmas
 Ingeriből s rohamos gyúltüneményeiből
 Az bizonyul: hogy e villanyelem csakugyan valamely n.
 Szülteinyzó, a melyen máma erőnyi csodás
 Fény meg erőtünenemény megered s hihetőleg a serves
 Alkotvány szintén fejlődve továbbnemesül. —
 I míg ez erői elem folyton csak a tömbületeknek
 Felső rétegein bont s egyesítve leköti,
 A míg rejtélyesb delej árama főleg a földgömb
 Triklavadonna' hűlt vízteli mélyeiben
 Nyilvánkép a hiányzó fény tava s átalakító
 Fejlődésművét végeni hívott. örökös
 Napja tehát a delej, napfénye a testek ölének,
 Napja a földmélyek zaránt, örök éjeinek;
 Nap, melynek különös gerjin hihetőleg a jég és
 Kristálykincs alakul. Látna miként ugyanis
 Majd lassubb s majd gyorsabb árami folyton a sarkokajt
 Jeleve, a föld izzó mélyeit elkerülik;
 Vagy rokonos némely közet s fémnemre vonólag
 Hatva, elejtől egyik testből a másik, avagy

Élő állatból rokon állatésztbe sákol; sőt
 Alsobb egy-két fém s kőnemet átdelejer,
 Nyílt jel ezek: hogy e lenge, csodás lényeg valamely nagy
 Crélra kiment örökös műi erő, mely után
 Az anyagár fejlődve nemesb alakokra gyülekezik,
 I a testeknek egy új rende, világa fakad. —
 Bár e két örökön szára lényeg hát manajig még
 Oldatlan rejtély; sőt nagy erőparaok
 Crélis kímélve csak az egy bizonyos; hogy az ily nagy
 Ősi erőkinés csak nagyra seremtve lehet;
 Mégis örökkön hullámró, gyüledő s oszolódó
 Áramatuk s némely kejezeteket vegyileg
 Is fel-felbontó gerjelmök az okszerűsége
 Thrinem kért, hogy az ég s földön e játszói folyó
 Lenyegök is tervelt tényrők, oly műi erők, mik
 Ottan, ahol ma a nap fénye hiányzik, avagy
 Egykor elegyre hiányzani fog, más, teljesen új egy
 Lét forrásául lenni hívottak. örök
 Crélukat is teröket hát a titok árnya borítva,
 Lenyöket is ma aron titki homály födöri. — —

Minden test keveréke tehát s rokonsor vegyülete
 Néhány mindenhol mérletarányt egyesült
 Öselemes lényeknek holt egy anyagra tömülve.
 Képrödmény minden tömb s szövület, a miket
 Vagy valamely természetes, egyszerű lényegerő, vagy
 Műi folyam felgyűjt s folytonan átídomit. —
 Amde a képröde's s bomlás nem pusztá, öröknyi
 Vak mozgás csak, avagy tán esetes mi; hanem
 Az östő odafejlődése, mivé a teremtetett
 Alkaterőkhez arányt fejlni hívott. Egy egész
 Tervelet test, képlet meg erőkör hat a világ; egy
 Egi határozat a rög meg a sejt, a miket
 Értelmünk — fönsegüktől felköltve — manap bár
 Tét is elemz, vagy akár teljese átídomit;
 Mégis csak szemlélve megérteni s alapsan is olykor
 Ismerhetni hívott, létre teremteni soha.

I mert az anyag mint test nyíltkép egy műi eslekvés,
 I minden alak külön egy műi folyam vagy erő.
 Tarka; van is hat tárgy meg alany, hím s női elemnem;
 I van bizonyos létrend, rást egy örök logika.
 Vagy mi ha korcs s nem egész, nem a rend valamely savaról
 Kébe csupán, s a batos bűn nem esélyfogyaték?!
 Minden hat okozott mi vagy ok, esoda süet eslekvő
 I szenvölges közelem; s létet egy öskisrabott
 Rend is, örök valamely viszonyat, mely után s magastól
 Tetti való alakult, s váltakozóva virul.
 Lét, e rend ugyanaz, mely a gondolatoknak alapja;
 Itt is uralg örökös támmul a kozlogika.
 Tény ugyanis, hogy minden elemnem-örök sorozással
 Összhangon — csakugyan más alaggyú s erejű;
 I mig legtöbbje csakis, valamely nyílt hím eslekvő
 Lényeg erőgerjin fejlődik, elegyre merőn
 Külső természetgyermeken élve, vegyülve
 Holt tömbekké vagy sejtszövetekké leszen;
 Voltánál a női elem valamint az anyagnak
 Fejleme hat mindig egy külső sülete:

Addig a hímek sem nem egyesülve, se porrá
 Vagy más durv anyagá nem tömörülve, maig
 Állandón elemes körleányegyekül bizonyulnak,
 S minden képződés őstől kulfjei,
 Től alagjuk vagy akár csak erőgerjelomik enyészve,
 Az összes ma levő testi oaló felosol. —
 Van hát hími esolekvő s van csupa női, anyagga
 Gyült, s manap is folyvást testesítő körlelem;
 S létez egy ősnend is, melynek logikája alatt a
 Testrekalis s bomlás egyre csakis valamely
 Vonzólag gyűjtő s bontó, hat műi esolekvő
 S szervölages tényeök egybehatalásin ered.
 És mintán az erőgerjelomok a szüzi teremtetett
 Lényegkines örökös sarki tulajdonai:
 Mindenik alkaterj tőül mi valót is igényel,
 S az elem s a por elött műi eső se oala;
 Től az elem meg a por csak műtejeök külölésin
 Nemileg élni, vagyis holtan is élni tünik.

Bár a felgyűjtés s továbbfejlesztése teremtetett
 Hímek hát a testi világ alakít
 Től-föl is építik, s fátyolt, alagjuk mi nemestnek
 Lemmi tünik, gerjök rendszeresége pedig
 Elméletatra ragad: mégis csak a holt alakítás
 S bontáson kívül más egyebet sohasem
 Trükkök még: - Vagy támaszthat, mi halott, életent?
 Kölesönakhetne örök fényt az elegye sötét?!
 Nem forrási tehát is a holt mord s alkaterök a
 Kijelovánkép felsőbb szellemi fénynek, ama
 Mindeneket kívülágító értelmi pararnak,
 Mely folytán a csoda's telje dícsült a világ;
 Től ama rendszerobb életnemnek sem, a melynek
 Izgin az állati test örösisége kizjult.
 Mert ha valóban a mordelemek gerjelomi esőin
 Kél csak az embernek szelleme, öntudata,

Mélt nem gyűl fel az ész is, mint a kerti növény a
 keserűi sorsgalmon felszaporul s nemesül?!
 Nincs tudadélat a porban hát, s a hímelenek, mint
 Műi erők töve sem szűlnék észélyt s tudományt,
 Por csak a por mindég, s csak alagya tulajdonival bír;
 s minden műi erő egyre halott egy erő.
 sőt a sejt sem egyéb, mint szebb alakulta porának,
 Mert a vegyfolyam is pusztá parányesze csak. —
 Erőem főnségét ama tűnődésnek ugyan, mely
 A nagy művi világ térsin az ősigazat
 Szintén a test érzetein feltelni törekszik;
 sőt az anyag mélyebb térsin elvált nagy örök
 Vörnyit szemlélem is: amde az egy vilányultat,
 Vagy porhold idegim szegit az ész eleven
 Lényének hűnem csak a vakhit egy új neme lenne! —
 Vagy csakugyan már oly nyilt mi, hogy öntudatos
 Értelmem csupa dűb s gyorsabb vegyülési folyam, vagy
 Hált idegim valamely sarja? valóban olyan
 Kincs ez alap, miszerint ez úton eredne csupán az
 Ész tudomány? az anyag műi tulajdoniban

Rejlnék hát nagy kulcsa az állati érzetiségnek
 S az értelmi világ szent tűnődésének?
 Oh nem! sőt ha a szin, az alak s valamennyi tulajdon
 Új egy lényegerőn kel, hol az ok, mely után
 Az érzet szintén egy erő ne lehetne? s az elme
 Mélt nem eredhet még föbb egy erőelemen?!
 Vagy szenvedne talán az erőműrendi alap? De
 Nem; hisz gondolatom szinte erői folyam;
 S tán egy vonz vagy lökfolyam is, de kettlen egy immár
 Élő lényeknek mozdötűnemenye. s vagy
 Ébresztett csak egy ismeretet már saja a pornak?
 Kialthet szint a meleg, sejti növényt a delez?!
 Az hát az örök okszerűség követelme; ha minden
 Kezűdvény külön egy mozgaterőn alakul,
 Eltem is, egy külön iglángon támadjon. Amíg hát
 Az anyaga fetgyült is az egyült anyagot
 Fejlesztő elemek mindég csak testi tulajdonat
 Kélesőrnék, tudatom más egy erői elem
 Sarja; misel hogy az ész immár nem testi tulajdon,
 S minden elem megerő másra teremtve leve.

Készen ugyan, hogy a földi anyag köz s nagy tövafajta
 Bámulatos mi, s csodás egy művészi tökély;
 Amde azért nyilvánkép csak mégis mi hasznos;
 Mert az egésznek minden egyenlősen
 Nagy s könnyű: a teremtés is maga oly mi kisiny, mint
 A gyűtés, s a holt is csak egy oly kisrabott
 Létnem, a mily böles végűt a sejt s a csodás elevenség.
 Sőt a világ mai nagy fénye, tökélye talán
 Épp az, hogy mely összehangása mellett valamennyi
 Akarat, lét s sünetény új egy erőn alapul.
 Míg a növény ugyanis vagy a mag, vagy rügyből s fény stén
 Kelve, s a légi körök sünetemén meg a föld
 Ton, fém s más anyagán fejlődve, növekvé tövívél
 Mindég helyre kötött; addig az állati test
 Eleny s más vezűfőbb tárgyát rást alkacogészként
 Főkép már a saját, s nem csak a fény erején

Oldani s áthasonítai hívott. Az állati test hat
 Elenyén, és a növény főleg a sünetemén
 Eplődven, mi gyűlésfolyamon fejlődik, öröklött
 Rendeltése erőt egyre merőn a saját
 Felvétin s sünetenyőin kel s bomlik. Amint is
 Anyját változhat, mennyit a sün s az alak
 Változók befolyások alatt újul s továbbfejlhet;
 Amde a lényegtüros s alkacogó mi örök.
 Másul erőt a mi másulhat; de a sejt bizonyára
 Felbomlik, mintsem más mire vál. Az anyag
 Lénye s mivolta tehát már az, hogy a tömb meg a plánta
 Kelte, virulta nemis holmi magasba tövő
 Kivételnek vak esélyin csak, hanem éppen az erőt
 Rendelt lényegük és alkacogók alapján
 Nyugodjék. Mi a fény gerjén kel erőt, sokasim kel
 Más egy erőn, misztán lénye, tulajdonia más.
 Átmeneten pedig éppen az átvalás a vesélyes;
 Mert míg fel nem ocol, más alakot se vehet;
 És feloscolva, de újból a régi erőn gyűlederve,
 Szükségkép arra gyűlne, vegyűlne mi volt.

Kéltlen ugyan, holt a természetnek alakjai sajátkéj
 Az összes lévő mmi erők szület,
 Mest a világ nagy ölében nincs köröngös, se fölös; de
 Mégis azért minden képzet s erő valami
 Állandó s kiszabott, s csak a por s közelem tömörülhet
 Új képzetre, de késő plantasióvet sokasem
 Változhat késő állattá, soka állatokat késő
 Emberré, vagy a légi vízre; s a vegyfolyamok
 Vagy az anyag holt része tehát örökön sem egy erő
 Létre, vagy a mérő éni tudatra talán.

Az ég s föld mordgerji tehát közelemből elegyre
 Csak holt képzeteket gyűjtve, az állati test
 Nyilvánkéj mindenhol egy öseleven közelemből,
 Csak nemesebb valamely lényeg erőpararán
 Ébredhet fel egy erő alkattá. S ez a végpont,
 Hol ma a sem testünk életokat se maga
 Nem szemlélhetően, s a láthatlan mi valónak
 Nem vétethetően; amde a nagy tünemény
 Igéző fénységétől meglepve, az élet
 Forrását könnyen tévalapon keresük.
 Ez hát a válpont, a melyen túl, és, se teremtetett
 Egi világ, a tudás külféje, csak te magad
 Küldetted a lét fátyalts rendét kideríteni,
 Fényt árvaszni a por sejtli homályainak,
 S elhirdetni a láthatlan, nagy sűrű világot!
 Vagy gyarlobb ez a fény, mint a tapasztalatok?

Több mi a holt szem az élme szavánál? Sőt, a szemeknek
 Érzete szinte csak a szellemeké születés!
 Míg az érzékek köze hát a testi való, mert
 Tortatemen csak a holt műi örökön ered;
 És, a te színtered a láthatlan s a szellemi, minthogy
 Az értelmi világ üstöli kuszója löl. -
 Sím az érz a világ anyagát is alkaterőit
 Csak mi tudatholtak látva, de öntudatát
 Nyilvánkép érzve, az élet okául elejtöl
 Mindég oly valamely lényezet ismet, a mely,
 Ment a tetembe egy életet ontva az érzeti létet
 Keltől hívott, egyaránt sűrű egy elem maradand.
 Hogy hát éreznök, vagy mint a port vagy a napfényt
 Láthatnók, immár lénye is ellenéri.
 Sőt elevenégen forrása levén, lehet az, hogy
 Éltem lángja magát, vagy valamely hasonát,
 Fény a fényt maga láthatná?! Vagy nincs, mit örökkön
 Csak gyűlt halmarban látni? avagy mire val,
 Lényökben szemmel meg a fény s a meleg, ha a tűzláng,
 Eggyesüléséből éren halma el-elfuotik?

A mi tehát manap éráb élet mindenik állat
 Testében, nyilvánkép ösztönözö ereje
 Oly valamely sűrű lángnak, a mely csak az állati testben
 Nyilvánul, hát az állati lét alapa,
 És az alakban egész erejével, usalgó, magában
 Szemléltethet. Avagy fény, hogy a szem valaha
 Láthatná? hőség, hogy éleznök? vagy a lénye
 Dúsra mi tán s porként vergeteg s izlalatás?
 Híjányzik hát az érzék, nincs oly különös szerv,
 A melylyel lényet bár mi szerv valaha
 Elszemléltethetnök. Vagy megláthatni a hangot?
 Halljuk a tűz melegét? ízlik a nap sugara?
 Megláthatni a láthatlant, szemlélni a fényt, mely
 Tűlt van a látkörökön? végtelen éreznök?!
 Ah, mind ez lehetetlen, mert mindenik érzék
 Annnyira hatnak csak, mennyire hatni hívott.
 Létez hát a fény s a meleg, mert lényegök izgat,
 S létez a sűrű, lángló életelem, miután
 Életet adva tudást ébrezt és éreztetést kelt;
 Létez, mert az egész állati lét alapa. -

Ámde ha tán mind ezt csak a testek idegrendsze végzi,
 Vagy vérsünk gyorsabb áruja, mivelta s hova?
 Nem! mert bár az ideget is egyre különböz, a földi
 Állatok élte azért mégis eggyentűnű;
 És vesők szintén más más erővel s vegyületű,
 Mindezek állatfaj mégis egész s csak egész
 Életet él. Vagy csakulhat valamely mai élet
 A test csakulatán? fogynak a vér fogyatán?
 Elvesz ugyan ha kihűl; de a vér hova hát az alapja,
 S elmém, gondolatom testmelegemből ered?
 Oh, ez sem! hisz a vér sem több más szervek anyagánál,
 Mely, ha szüntelen nem másul, a többi vegyi
 Terményként mi előbb elavul. Sőt nincs hideges vér
 Is, mélynél. Sintúgy érzi a szava pora? De
 Miret az az ellenszél, hol a cél az erőszakolásnál?
 Vagy csakugyan mélyebb, lényiben, alkatiban
 Értelmest a világ, ha az élet szellemesőit
 Egy nyilatkejen holt műi folyam, vagy a vér
 Művének hírnéve? Sőt inkább! mert ha a jomak
 Minden alakja ma is csak valamely különös

Gerjén ered s minden sültető külön egy kiteremtett
 S disznál dúszabb kincs, hol van az ok, mely után
 Észéltem szintén a szervek műi erőin,
 Gondolatom hát csak holt valamin, csak a por
 Moxgásin támadna, mikor nagy ólén a világnak
 Minden képrődés s váltakozásra ma is
 Annnyi nemű tényszó létez. - Több még! hogy az élet
 Kintfeje sűrű egy elem, már ez erőnek örök
 Örökhatalmaságán bizonyul. Csakulhat a szervezet,
 Ámde az élet nem; fogynak a vér, de maga
 Éldem folyton egész s nem apadhat; sőt oly egész a
 Kis porhangyában mint a bölényben; egész
 Kezdetben s oly egész mi a végén; amiret nem is ottan
 Kérdődik, hol a test már egy alak s nemkés
 Alkatta fejlett, hanem életkejes egy-egy kis
 Ébrénynye felgyűlt, s akkor enged el, amint
 Testem roncossá lett; sőt el sem vál, csak egészben
 És egyszerre, miként más sünedelmes elem.
 Álmom azért vagy áléltomban bár nyugszik a test, és
 Olykor a lélek is majdnem eláll, eleven.

Létki erőm mégis mi egész és egyre jövő vagy
 Múlt képekkel engedelg; sőt egy-egy álman olyan,
 Tájakat is lát, néz, hova évek után jut először:
 Míg a múltból a porra műi születte, a szeg
 Már csak azért mitsem tudhat, mert hát a lemultak
 Nyíltan egy állandó lényeg élve isakis;
 Agytömeccsin valamely módon lappangani képzelt
 Kérge pedig nemis ez, állat, avagy valamely
 Tárgy s eseményembékeredet támasztva, hanem hát
 Gyöngy, de mégis azért folytonos éretekhet.

Az a főszerűs tünemény, hogy a holt anyagokból
 Gyűlt állattest oly rendemagassb eleven
 Alkatta leiben, mely élése s akarna test s alkot,
 Ez érzőn eleven lét, ez az "életörö"
 Folyólagos kifolyása tehát annak életelemnek,
 Mely nélkül s sul az ösztönülés maga is
 Elképzelhetlen, s minden pontosb tünye por csak,
 Sőt a vesztet is holt mi maradna. — De ez
életiság nem legelsőbb megjelenése az élő
 Fénynek még. Ugyanis testre elejtől a dús
 Földi növényen s erőre az összes műi erőknél
 Tulémlődve, az állat ugyan esoda egy.
 Élésalak; de mivel minden föbb, elmetulajdonat
 Nélkülös: úgy a létint, mint a ma is virulo
 Állatok egyike sem fejlett még lényeg egyedé.
 Mindenik állat hát annyira lény csak, amint

Ösztönös érzések alatt él, bolyg s gyarapul; de
 Már nem egész, legalább még nem egy éri alany,
 Melyben a szép és jó visszatükrödenek, vagy akár csak
 Más valamely rendszer gondolat s istentudomány.
 Az állat nemis él hát még egy egész sudateltet;
 Sőt esoda ösztöni sem fénye talán valamely
 Elmének; mert bár valamennyie most is az erős
 Életiség összes sarki tulajdonival.
 Dör: mind ez nem egy éri világfény még, se valódi
 Öntudat; oh nem! ezen kincsek, az állat ezen
 Érzete csak köv sarki tulajdonsága a lángló
 Életnek, mint a földi növényen a szín,
 Talán a hang, vagy a bükk sudarán a nemes talinság
 Ösztön csak csak hát; gerje az ösztönös
 Életnek, nagy nyilóváltási merőn ama néma
 Összeütközések, mikből a lét nem ered.
 Állatiság ez mind, s nem az elmevilág ama fénye,
 Mely nyiltkép az egyik kőre is behatol;
 Csak virulás s nemes belesök, virulása a földek,
 Állatnak, velük s nyert szerepök kivetén.

Bár mi semek mi tehát az állat gazdag alakja,
 S bár mily hők lángló érzeti; mégis örök
 Erő s jelentősége csupán az: hogy kimagasló
 Teste meg élte egy-egy jobb fok a lét nagy ölén.
 Számában, így is nemben azért valamennyi világcsészt,
 Földet, eget s vizet bolygók alapja szerint
 Elterjedt, s ugyanannyi külön mer s sarki parasban
 Diszjelvén a világ életisége merőn
 Rendelsobb megvilágosítási; oly élet, a mely nyilt
 Öntudatig soha még fel nem alett. — s mindán
 Az életlenség manapiglan kitesen egyenit,
 Sem nem egyenit, mint más hők elemnem a fő
 Megroncsult után perében szabadulva továbbleny,
 És a katasztalan így sarki körébe veszt.

Gyülten ereds s szakadatlan fejlődő anyagár te,
 Tarka, világa ma már annyi csodás egyező
 Lényeg, alak, hang, íz, illat s szílerői remeknek,
 Holt porok te! minék létevez, ah, mely okért
 Alkattál? s léteve mi vagy nagy ólén a terednek?
 Hogy tömörülve aratsz s újra virulsz az élők?
 Már erél az, hogy erőnyi alakban elegyre csak az vagy
 Öntudat s érzések nélküli durva tetem?
 Vagy erél az, ha mesés gardagózád manap is csak
 Használatlan lom?! Vagy csakugyan valamely
 Teljes egőre bevigressz lét, oly lét, hol elejtél
 Kincs, ki e szar mirjad kincs meg alakremeket
 Létre felébresztne? Oh nem, nem! e lét nem egész lét,
 Mert a mi éjel a kép, vagy mi magában a tér,
 Mily főtés alkát az állatkest észese, milyen holt
 Az ég s föld a napok fénye nekül; csak olyan

Érthetlen mi leendna e lét, ha merőn csak anyagból
 Alloa, hiányoznék, a ki ma az anyagot
 Erőven meg is érthetné. Holt por te! mivoltod,
 Főnséged s milyom nagy s kis, alakgyönyörű,
 Tárgyremeked - léted törvénye szerint - csak egy élő
 Elmevilágosság fenyiben él fel arént.
 Ugy létes te what egyedül, hogy egy éri alanyas
 Visorsükrén lássol, kincsid egész parata
 Ugy érvényül csak, mert van, ki megérve önélte
 Údvát kincsidben lelmi hívott, s kinek én
 Akertés egy bölcsességdeljél kijelölt nagy
 Rendeltése, örök örülje s világszerpe. -
 Tárgy is ére egymásért lett s egymásban egész hat;
 És mi a testi való, az maga elmevőm:
 Félreülemény, fele alkatrésze a mindeniségnek,
 Hol ma a szellemláng oly mi magasztos, a mily
 Dús az anyag, s csak erőik egyenletes összehatásin
 Vált a világ e való mindeniségremekül. -
 Főnséges létrend, melyet észületem maga már oly
 Régtől sejt; te örök rend, mely az okorenység

Deortogoteshedlen hü sirtalapan megeredtet!

Itt sündöklék egis nagyserüséged, imitt
 Nyilvánell: miszerént az anyag föbb, éssi világfény
 Melkül semmi egyéb, mint a világ seteme.

Itt bizonyul, hogy a testi való és az e valóat oly
 Vágyon átölelő elmevilág - örökön
 Összhangzó viszonyukban - már csak egy isteni nagy,
 Bölcsesség tavelt műve lehet. Csakis úgy.
 Lett mi valósa tehát jorod, így csak a tünde világa;
 Úgy van eselod, anyag, s kincsparavidnak uoa,
 Úgy vált át mi halott e esodára, hogy élni meguralgta,
 Isteni világfiúder, mennyei lélekelem! -

Lényed arént is, amént a holt jor alanyja, lehelten,
 Hogy csak a vér s idegek sarja legyen, vagy aka
 Nemi szenvedésen vilt kündelnek nyeresiméngye,
 Gazdag erőművek mosdörüleméngye tehát;
 Nem! mert akkor minden alany csak a tárgybol esedne
 Szinbül a napsugarak, mint az anyagbol az éss.
 Nem, nem! az értelem a lét élő fénye lévén, ez
 Egfény csak külön egy lényeg erője lehet.

Az eget is bevilágító szent láng te, mi fénylő
 Elmevilágod arént s gardagok éorületid!
 Töldüinkön kelet óta az emberi test anyagán a
 Testi valóval, s az éss szellemesőin a holt
 Gyülfolyamok révén már kívüli, sűrűi világgal
 Érintkerhetőin, oly esoda észlevení
 Lét vagy, a mely hol a mult s a jövő, s hol ténny s az alany köss
 A képesat, s minden tárgy alagyt, meg önön
 Észéltünk ezélt s mélyit lelepleven, a jónak
 S szépnék végalapát fényre desíteni hívott.
 Mindeneket részekre arént le a mélyig elemzve,
 Ismeretid kincsen tükre vagy, öntudatos
 Szellemstükre a mindenségnék, olyan nemes iselény,
 Melyben a föld eleven kényusa megörületett.
 Míglen hát szülvőivel a közelemzet a jorak
 Kulfordása; szabad szellemem az anyagok

Létre felébresztő sűrű láng, kiteremtve, hogy a por
 Térin egy éber, örök mennyei fény legyen. - És
 Hogy elmen e magasra erői valóban egy élő
 Lélek fény, miként égi napunk sugara,
 Ott is tűn ki, mivelhogy az ember egyedre szentelt,
 Míg ugyanis minden része, paránya csak az
 Összesnek; nyílt ántudatunk s ama fény, hogy az ére s por
 Csak belkém tükrén egy nagy, egész s egyező
 Égi remekműnek nyilvánul; az emberi fény hát
 Egymaga már a világ kisdid, egész tükrén,
 Arva sánú: hogy a lélekláng igazán egyedre mi,
 És a testi való' észfejedelmi ura.
 Vagy lehet ántudatú a közs, vagy a holt szüledékény?
 És mert az ember nyíltan egy ántudatos
 Lény; örökön sűrű szelleme sem közzéve feloszló
 Testének, vagy akár műi tulajdoninak.
 Nem, nem! az ember e mindenhol s mindenkor egyenlő
 Ériességén is folytonos ántudatán
 Az bizonyul, hogy mély beható értelme s sajátos
 Éberléte egy oly lényeg erőtüneti,

Mely mindig egyedre, továbbfejlődhetlen s egész; mert
 Az éremrege's ántudatú s eleven
 Még nem lett, s soha még csak némi tudást a világon
 Fel nem is ébresztett. - Ántudatos valamely
 Lényeg fény, azért az örök, a melyekkel az ember
 Igéköny, csodadús éretidegjeinek
 Halk, örönös rezgése nyomán a testi világban
 Bár mely tárgy s tünetet menten elérve megést,
 S nyert képit majd ismeretek s majd gondolatokban
 Visztrükkörve a nagy, mindenre alkalos egy
 Égi dicsülttségben mutató értelmi világot
 Megörüli. - Ántud mikor fénye kialva sánú
 Éji sötétvíg ül, vagy csak ködfátyol az évré;
 Fovró lár ha netán dul, mar a képreleten,
 Mint is hol kelixen hiány? beteg elme süllötke
 Mind az a hervadt kép, vagy maga az eleven
 Évi világ kialudt? Nem az, oh nem! a sűrű elemeknek
 Lényege nem sánnyul, nem betegül s nem avul.
 Vagy haloványulhatna a fény, elfagyhat a hő? vagy
 Nyughat a vonzatrös, veszet a tűnde deléj?

Minden elem maig ép is azért s örökép erején, s csak
 A porkepződvény málik, avul s betegül;
 Ép is azért örökön lelken, s csak a testek alagya
 Változhat, mert gyül s folyton, örökhön vesel;
 Ép mindenkor az ész, s csak a szív érzése silányabb
 Erőellen vagy korcs íram s idegret után. —
 És hogy az emberi ismeretek, valamint az egyéni
 Gondolat, érzelem és érzet, a hi s az öröm
 Még ki s elegye tovább is hatna, az ember egy oly dúz
 Hanggal bír, hogy az e hangja nyomán alakult
 Szó s tudománykincsben kezdettől a lét valamennyi
 Képe, tulajdona vagy tárgya elegye alak
 S nemhíven visszükrödrük. Mely szellemi kincsnek
 Újra tanúk: hogy önön, folyton oly öntudatos
 Észellem meg az állatok ille között oly öröklött
 Úr sálong, a melyet semmi nemű alak
 Fejlődés át nem löthet, Bár hát elevenebb
 Ösztöneik bizonyos pontig elég szabadon
 Nyitvánulhatnak, de hiányza az ési világfény,
 Állatainknak a szó igi hatalma fölös.

Vagy nemeseül fel az állat is egyvalamely kimagaslobb
 Műveltségre, azon már az egyik szót is
 Átölelő nagy bölcsességre, a melyre az ember
 Merlő írtelmén felmagasul? Saha! mert
 Bár érzeterekekben dúz tetemök csakugyan föbb
 Alkotvány, s eleven lényök egy új, magasabb
 Létfok a természet keblén; de mivelhogy öröklött
 Életerők a múlt évezerek folyamán
 Miféle váltottak, bennök nyíltképen az élet
 Már csak egy oly halvány lángja lobog, mely igaz
 Eszi világra sosem váland. Nem! az emberi elme
 Öshivatása csak az ég tündés, vagy a por,
 Szony s fényit valamely művészi égőbe leköte
 Az eszményképet kellenni. A nemes ész
 Lángló ihlete képszedett csakis az anyagoknak
 Zöngélyes voltú rezgít egy oly zenei

Elbájló nyelvű felgyűjteni, a melynek örömlő
 Hanyhullámzata majd a kimerült, aluvó
 Érzelmek felkelténi; majd az őrde reményét
 Beosztott lelkiületet fel-felemelve ezen
 Fájdalomunk s örömlük könnyűsét letörölni; vagy a bús,
 Kétegydult szívök mélyin a hit melegét
 Lángra gyúlasítva az éltet is egy föbb, égi világban
 Felkintetni hívott. Szelleme, képzelete
 Eszményit csak át melegében a testi világnak
 Szin meg alakítását a ma nap oly ragyogó
 Festészet s szabványt. Csak bőven elmerő
 Emberi értelemünk gyűjti fel észleletink
 Egy nagy, mindeneket kívülragító tudomány és
 Bölcsességkára; meri az égi világ
 Tenzelmét; elszédítő rohamokra hevíti
 Mozgásink s új, új térsé helyer nagy, egész
 Tengereket s jálló hegyeket; - csak az emberi ész hat
 Művészet hivatott. - És e sajátos erő
 S műveltségfőnség nem a jorhált szervezet elöngyöb
 Fejlődésének sarja dupán; nem azért

Ember az ember hat, mert kezdettől csak ezen nagy
 • Érelést künde; hanem már a kör ő is igaz,
 Önsudat és bölcsességképes egy emberi lény volt,
 S minden utódaiban teljeseen az s csak az.
 Sőt ha talán gyermekkorban már elkülönítve
 Csak síves, vagy akár semmi tapasztalati
 Ismeretet sem bíva; azért eleven kebelében
 Mégis egy oly gazdag lelki világ, oly igaz
 Észlelet lángalma miként a legtudományos
 Emberekben. Talpást egy parasit s szerepü
 Az ember lángszelleme hat, s csak az ismereteknek
 Hátrona külfömbör. Amint művelődése nemis
 Lényének valamely kimagaslóssulása, hanem csak
 Enjével szűltetett ési tulajdonnak
 Elénkobb használtában rojlik. Kelet óta
 Ember azért a föld embere; kit nem a faj
 Műveltsége talán, vagy az ismeretek sokasága
 S több képzelmeink röpte, hanem csak az a
 Lelkesenő helyezett a mai világuralomba.
 Nem hat a tudomány szűltte meg önsudatos

Értelmem, hanem ismeretünk a világ tudományját, -

I e csoda kincs, e való elme gyönyörűsége, a világ
Ez ismerényképi visszük kördései leginkább

Lelki nemünk örökös diadala, nagy szerepét,
I külső aron mi s szellemesöknek, a mi kkel az ember
Az elemek s minden porvüleményen uralg. -

Mindenek égbeles szerkezeten s a föld csoda talján

Majd a titokzatosig fel-felokulva, de már

Ott jön a végtelen égtávolságban elejtől a kis szem

Részletben mitsem látva, te ég, te sugald.

Ottan is „ember” a szellemesök megtestesülése,

Vagy még düb és rébb képzet a lény, melyen a

Lélekelen szabad egy nagy szellem lángra kigyul; még

Dübsök az érsugarak, hobbok az érzületek?!

Vagy tán mincisz a lény, nemis él észlelki teremtésing

Mind ama nagy, bolygó földön; egészen üres

Hát az a rem anyagát, mely az igen ezermirriad év

Ota sünet nélkül gyűlve, ocolva kesing?!

Nem, nem! a szem maga érinten már mást lát s bizonyít. Most

Hogy ma amott is az egy vonzaterő anyagát;

A miriad orjás égtávknek örök lebegését

S körzést csak azon vonzat okozza, miként

Nappali fényeket is csak azon köröségi világló
 Fényéből merik; a gyűlt anyag ott is a nap
 Genjelmin fejlődik azért; sőt ott is a földön
 Föltölti dombulatás s vana terakre vórol,
 Mind ez azt bizonyítja: miként a világegyetemben
 Mindenhol csak azon mozgatók s alagyak
 Létevének, az ég minden földjén csak azon por,
 Természetlörvény s fejlődés utalghat. Amatt
 Is hát az elemek mindég teljeseb alakokra
 Fejlve, lehetne, miként annyi magadatos anyag
 Semmire, oly mi legyen, hol minden testnem örökkön
 Erőketlen, s azon szellemi fény, a melyen
 Földünk e csodája díszült fel, elegyre hiányzanék?!
 Oh nem! az ég tömöres földi lehetlen olyan
 Mvotoka, holt tömegek csak, ahol nincs lény, mely a jóról
 Kincseit élvezné, bájos alakremekis
 Seembélne, miután az ilyen rémségek, örök holt
 Parorony, annyi földi testi való csakugyan
 Elképzalhetlen. - Vagy tán ez ezomisiád föld
 s hold ugyanolyan külön csélbal esedt mi? De nem!

Er se lehet! mert ez csakis akkoron állna, ha minden
 Egtesten külön egy rendszerbe utalgha, s azért
 Mindeniken más lényegalap, más alkotórészek is
 Miján más csélú végakozat. - Ha pedig
 Mind központ, a mi kis földünk a világnak egyetlen
 Egi remekje; e rend már csakugyan valami
 Teljesen értelmellen volna, mivelhogy a puorta
 Coillagfény büvös bája miatt e csodás
 Fokalmak s szülvői jasan nyitlkeji mi valóban
 Tulsoak lenne. - s sem, mint az esők, de kivált
 Értelmem hűnem kést hát, mivelhogy valamennyi
 Egtesten oly gazdag, mily teli s szép a mi kis
 Földalapunk. Sőt most az értelemek szakadatlan
 s mindenhol csak azon letuonoket s csak azon
 Fejlődést s joralakrotokat keltik; de leginkább
 Elképzalhetlen, hogy valamennyi tömör
 Egtesten könt e kétség földön gyűlt csak ki az élő
 szellemláng a világ égi szövetnekeül,
 Mind ez arra mutat: hogy kétsésmil valamennyi
 Fejtelmes földön díszb egy erőkiölés

I mindenik égbalgyón viruló földünkkel egyenlő
Gardagság s örökös fejlődés utaloz.

És amikor testem lárdultán ronsulata' hül,
Lelkem mint a virág illata felszabadul,
I szűri elem képében is a föld s égnek egy élő,
Annyali tűkre lesem. Most ha az sorsadóra'
Testeknek pora el nem engem, soha semmi elem meg
Nem semmiül s minden képrét elegybe merem
Szívre, alakra vagy csak vezekütesésin szobva
Valkorhat: mely okost halva ki hát ez a fő
Lelkincs, e főszegetes erő, a világ ez egyetlen
Szellemi fénye? Avagy veszhet a villany, engem
A hő is?! Valamint a sírból hát soha semmi
El nem vesz, s mindig minden egész; eleven
Szellemem is mi egész, s hitetlenkedésin egy örökös
Létre hívott. Vagy tán már az elég, ha csodás
Műve, a köztudomány valamennyire felszaporodva
Lelkem peremzi tudat s kürdet után valamint

Este az árny, esoda lénye miként a hang elenyésése?
 Léte az a peremnyi leveles s folytonos ébredés?
 Nem, nem! a nyelvkiétes s a tudomány nem szelja, hanem csak
 Fénye a kulhaslan szellemi lángnak; az is
 Földi viránya csupán. Sőt bár mi sükélyes az ember,
 Megvém egészen igaz sükely a lelki szék.
 Feljárnak; gyarló porkeble korántsem elég nagy
 Földoltára azon szellemi lángnak, amely
 Így is már oly mennyi fényt árast. Nem! az ember
 Tulgyorosan miló felragyogása csak az
 Eszfénynek, rövid egyesülési virulta csupán a
 Szellemnek s pornak. Lelkem azért tetemem
 Nélkül is oly viruló mi s egész, valamint hogy a nappány
 Mindég fény, s örökön villany a villanyelem.
 Sőt nemesebb évrőidegim továbbledérése
 S fejlődésével folyton arányt halado
 Ébredésben is azt bizonyítja, miként a halálban
 Lényemnek legfő égi világa kinyíl! —
 Ah, de nem álom az ég, nem vágya merőn kebelemnek?
 Vagy ha való mi ezen vágy, ha nem ál a remény,

Hol van a menny, hol süzen is él, ég, lángot az elme;
 Túl hát az anyagot, kívül az éretem és
 Mentem a műi eslekvőségétől is éber egy élet?!
 Ott, hol az ég fátyolát mélyi fölött egy egész
 Elmérhellenesség egy süz, sient égi világnak
 Fényében tárol. — Vagy nem az égtöréken
 Van s fejtik manap is még a sükélyes elemet
 Tapul a lét föld, hold s nappainak? Vagy a kis
 Dorszem, a föld s a világ, minden nem a végtelen úrból
 Szatmarik, is ezen úr mélyibe széd s orol?!
 Bár a világtér, mint a süzi elem maga szemmel
 Láthatlan mi; azért mégsem egészen üres
 Ter a tér, nemis üres, mi ma üresnek lenni tűnik. Vagy
 Nincs egy egész viruló süzi világ, miriad
 Alkat a tenger ölen, ámbar az ember a vízben
 Nem létezhet? avagy lát, tud a vízi lakos
 Legi körünk gazdag süzeningisál?! Ah, valamennyi
 Léttem: a tér s az elem, mint az üres s az anyag
 Egy bizonyos végül van csak, s minden kissabott. Van
 Oly tér is hát az égen, egy oly különös

Egi világ, hol a porzabadult mindenkor elemorúz
 Elcsilláng örökös végezte s vágya után
 Léte s mivolta magas céleit tovatöltve, miként itt,
 Ott is a föld és ég öndudatos tüköre. —

Mindenség, egy végtelen értelem és hatalomnak
 Műve, te fénészes képe évszázadok
 Tolytonos ébervégenek, hol minden olyan nagy,
 I én kis porzom ezen halmarat s égi tökély
 Súlyra alatt le-beraskadok, ah, vagy kételyeimben
 I kincsaid kábitó élviben elmerülök;
 Sőt e hiánytudatomban az égbe tekintve, az égi
 Fényből az emberi szem fénye kialszik, amíg
 Réjtélyid mélységében föbb, égi világfény
 Melkűl az én ismét ingadoz; amda azért
 Tejlődésrended titkát végig kideríteni
 I önnön léteimet is védni kívátva vagyok, —
 Eg', mond meg: miből áll az erő? mi az, a min elejtől
 E miriad s miriad tömb s szövület alakul?!
 Vagy mind e virulat csakugyan csak a marra is eszelet
 Mond, lők, vonzások s műi folyam születel?

Ugy tűnik! De ha még több gerj s sültörö is ualgná,
 Földi porunk tükrén az bizonyul: hogy a mi
 Kezdetből maig az elem és anyagban örökent
 Hat, fejt, gyűjt vagy bont, egyserűen valamely
Mordfolyamat, melyredve a gazdag hímeleneknek
 És a parányzat örök műi tulajdonain. —
 Törzsfőnsége a testi világnak azist ama teljes
Egyserűség, hogy a por minden alakja: az ég
 Töldörjési csak úgy mint a kis sejt csak a morgant
Képrődésényi; mi hát műi evón alapul
 Mindenkel s mindég csak a vonz s lökgerj sültörénye.
 Vonzfolyamon gyűlten vált ugyanis valaha
 Törz elemekből a por, mely azóta a fény, a delej s más
 Stimi elem vonzó gerjin elegyre nemest
 Képrődésényekké lésen, valamint hogy a sejt is
 A fény és a meleg morderején alakul.
 Minden halt tömbégyűlades s tömméasistódas,
 A vegyülés mint a szerveo anyag különös
 Erjedése csak az egykor tövleg kiteremtelt
 Gyűjtögető s bontó vonzaterőknek egy egy

Műve tehát; a képrődés, bomlás s továbbfejlés
 A gyűjtés, bontás s alkatorásna hívott
 Gerji erők sültörénye; mi gyűl s mi felszalik a gyűjtő
 S bontó mordfolyamon gyűlve, avul s felszal. —
 Ninesen hát elvont egy, nines tömertes evónem,
 Töldörjökön legalább nines mi morón csak erő;
 Ment a mi van ma, tulajdoncaga csupán az anyag vagy
 Lenyegnek: csak a fény fénye, a hő melege
 S lenyem sültörénye, mely élő elemvilágán
 Mint legfő hatalom, mint az erők ereje,
 Eg és föld, kövrended s téged is istri tenontatt,
 Mindent akkaroló keprati egyserűség!
 Változnak hát a fényerők, de az alkatorásmod
 Allando; mindég vonz s lök a villangyörö;
 Kezdetből folyton tagit s folyosul a melegség,
 Míg a fagy mindég vonzva tömit s a esodás
 Vegyfolyamat mindent vonzón ki-kioldva le is köl;
 Sőt a parányok örök vonzerején tömösült
 A közelem porra, miszerent örökön csak is egy rand
 S módszer ualgná, csupán egy sültöréologika.

Bár föl az égbe tekintsek azéért ama kesz misziád föld
S évlődő ködök tönkeltébe, avagy
Szivtűt gyűlt porangám izós mélyébe hatoljak;
Mérjem bár az eget földmisziádjainak
Távolain, vagy a serevi világnak izsonyi csodáin
Tünődjem: mindig s mindeneken csak azon
Fejlődést, s a fejlődés nemis egyvesséjét
Előrelélni, merő régi parancs s remekét.

Az anyagok hál holt elemekből a mozgásörökön,
S az élet bizonyos szellemi, öslelven
Leányegén évlődően: a világ továbbfejlődésére
Oly kincsnek, mely a gyűlt tessi valóhoz arányt
Oszthatlan mi levén, immár vagy öröknyi, vagy önlég
Kelt mi lehet csak, vagy teroleges égszülemény.
Márde ki lenne tanúm, hol láthatnám folyamát az
Ösi kelésnek? mint láthatom itt a valót?!

Távol a kérdéstől, sok mirjád évkor után hol
Létez egy akkori szem, vagy csak a keje talán
Egyvalamely kezdődésnek, mely az útra vezetne,
Most, amikor minden csak születik s továbbül?!

Vagy tán most is még nyilvánul, most is elgigé,
Nyílt egy kúp a világ külsője, kordete, s így
Értelmem szemlélet nélkül is elhat az első.
Létezésig? Igen! Most hogy az isz sütkönn

A holt por mi valóra felél, s minden tünemény s tárgy
 Hűn fényképrődik; sőt a jövő, jelen és
 Elmúlt közt az ok, folyamány s örökös viszonyat s más
 Kapcsolat erőnyúl s tiszta tudatta kizgul;
 Hogy hát elmémnek még az elfátyolozott is
 Nyilvánul, mind e tény s a magasztos eső
 Anna sanni: hogy az ési csoda fénye elált a világnak
 Felbontathatlan távlati égleveli
 Réjtnak már csak egyes tithot. - Vagy tán nem eléggi
 Nyilvános majdnem minden: a lényegalap,
 Képrérend meg az esakörök? ah, nem elég bizonyító,
 Régi sanni e csodák, keslen egy út, a melyen
 Értelmemnek a létvédelmet ma magába kitáruul?
 Az! mert hogy minden tömb s sörvülék valahis
 Elporlodva feloszlék, avagy hogy a női elemet
 Szűzen is elvegyül és elkeresül; de kíválat
 Minden anyagnem a kellő hőben újanta elemre
 Válhat; a testek hát gyült mink, s a nőelemek
 Mint elemek már váltakozók, ez azt bizonyítja:
 Hogy nem örököltek; minthogy öröknyi csak a

Változhatlan tér meg idő. Bár hát finomabb a
 Lényeg a víz s jornál, mégsem önegyeserü; mert
 Itol csak elem, s majd por lévén, sőt mint elem is már
 Fejlődvén, nem egész tiszta, magában örök
 Egyeserüség, hanem alkot, a mely lényébe tömött
 Megmásíthatlan végeretét követi.
 Több! ha a sűrűi alaplényeg csakugyan mi öröktől
 Valna, miként történt, hogy csak utolsó anyagult?
 Vagy tán oly kor s tér volt, hol a vonraterő még
 Híjányzott?! De ez ám oly lehetetlen, amint
 Tény nélkül soha lánig sem létele. Sőt ha e lét csak
 Folytonos egyvalamely fejlődéskör, ezen
 Fejlődéskör is az elemen kezdődhet csak. Him
 Szűzenek képevén hát a világ alapát,
 A ma levő immár az sként sem örök mi, hogy egykor
 Szűzen elem lévén, is csak utolsó anyagá
 Tömbülvén, ez a testrekeles nyiltkij eredés s nem
 Öörökös valamely létre mutat. - - De megint
 Nemi magát az égi sírökben esetlegesen kelt
Ebrényzetből sem fejlhete, minthogy a mi

Vélelten támad, szüntelen vélelten enyészhet;

Sőt ily fönséges kínos meg alakjazzára
Sem fejlődendett. Az egyetben lebegő nap,

Föld is holdmivirád, annyi magasztos erő
I szellemkínos, e parat s csodafény, lehet ez mi csupán csak

Vélelten? s földünk hals s eleven mivirád
Szexalek csak sívó s szél nélkül, vaktában eredt mi?

lyjűlne, veggyűlne a por csak maga annyi nemű
E s nemekben elegye hasonlónú s idomú sejt.

Plántáká? Csakugyan lenne e lét örökön
Oly teljes mi s oly összehangzó, ha eljöttél uradlan

Volna e bámulatos mindeniség s virulat?
Oh mind ez nem vak morgás csak, amint az anyagzat

Műi tulajdonival sem mi magától eredt!
Válsakozódhat arrost az alak; de magától egyetlen

Kelt sűrűség s lét nincs. Fejlhet a fejlődés
S sokszororáshivatott, képrődhet idővel a porból

Még miszad sebbnél sebb alak; ámde merről
Vélelenséges rendszer vagy akar csak egyetlen

Tovább földünkön még soha nem született. —

Évmivirádokon át föl a sűrű elem kelteig,

Ez örökös fejlődés s szent virulat körzött

Hol nyughatnál meg hát ez? van olyan nagy orom, hol

Mindent láthat a szem, kételye mind elenyész

Letkunnak, vagy egy oly fény, melyben e létesoda első

Kérdődése kitűn? Mest vagy örökvirult

Fönségen s gazdagságon le-lekötve, s a hals por

Donzandjének s dús műi tulajdoninak

Munkásságával sives nyomdokba serebbe;

Majd ismét a világ égi körébe vilány

Porleányként csak sejtve hataha, csodálni, ha forró

Elmem oly gyakran sűrűder, ingadorik,

S tünődési alatt az álfény csalfa világán —

Mind e sok kétes bölcsélet csoparáván —

Elkábulva, esakis neheren szabadul föl a nagy, szent

Eg' is földrejtély egyvalamely behatott

Márlelté? ha hát e csoda s az örökösben
 Elmélyedve olyan könnyen el is merülök?!
 Vagy csakugyan biztos mi leendő, ha tán a világnak
 Keltét az önnön műi erőiben is
 Nem valamely föbb, kívüli forrásnál keresem? mi
 Okosnőbb, ha tehát az elemet meg a post
 Oly mi magasztosnak tartom, mi örök, s mi magában
 Mindég mindennel bírt? Nem az; oh nem! A holt
 Testi világ, mely elejtől maig legyre csak egy-két
 Lék s vonró néhány alkotásra hívott
 Gyözi erővel bír, maig még mitse teremtett.
 Már a természet megaterői, miként!
 Az anyagok tünye volta is azt bizonyítja tehát: hogy
 A por s lényeg holt műi tulajdonain
 Fel nem szulhatván, a világ keltét csak egy élő
 Kívüli forrásban lelmi. A por maga is
 Hűvösem kért már hát: hogy miglen a fejlődésük
 A természetet csaja, az öselejes
 Létezésük máz egy egész akarat kifolyása,
 Minthogy e legfensőbb szellemi lény csakis egy

Az összes természetörökön túli s fölötti
 Eghatalom tudatos műve lehet. - De csak éven
 Öseleven kiteremtő istenerőnek öröknyi
 Teljességében lelmi valóban aron
 Büvökaleset, mely a természet valamennyi homályát
 Terlyre deríti, holott nélküle minden erő
 S minden lét ismét rejtély, csakis újra kibontlan
 Főnkéleg, újbol csak puszta eszelejeség.
 Mert ha a holt közelen csakugyan mi magában örök, mely
 Okból gyűlt hát e sziklaszilárd anyag?
 Ismét tán csak esetlegesen? - Hát minden esély már!
 A víz, lég, sejt, por s szellemi fény, e való
 Mindeniség csakugyan valamely értel nélküli fejlődés,
 S a vakésély csakugyan mind ez erőt, eleven
 Értelmet s holt por megfejtő mely egy alap? Nem,
 Oh nem! e hitnél, a testi világ örökös
 Rendének s esoda egyi tökélyének im az idellen
 Erteszésénél, a vakésély e beteg
 Istentésénél egyaránt mi üresre süllyedne
 Ugy a világtudomány mint az örök logika. -

El ne mesülj én lelkeim hát s ne zavarjon a látszat;
 És, ne bolyongj a hiú kételyek éjeiben!
 Volt s lesz ugyan sok véletlen; de e lét oly egész mi,
 Hogy csak egy istenerő műve lehet. - Nem igaz
 Fény is azért a merőn esilló, mintán a valódi
 Kétlen fényében még az esély is aranyt
 Értelmessé vál; s mi talán lényére örökkön
 Megfaghatlan, az is némileg átmelegül.
 Amde te büszke anyag se takard el az egy leheto' vég
 Kútforrást, az örök fényt, mely oly üdömelően
 Mindeneket kivilágít; ah, ne rabold el egyetlen
 Támasom, egy végső üdvi reményem, atyám! -

Isteni lény! ki nagyobb vagy a szívnél s több a világnál,
 Mind e kinesi jarat, s mind e tökély s egyeret
 Végmegfejteset egyedül csakis égi hatalmad
 Teljében leli hát. Lényed azért az örök
 Egi világosság, s a világ örökkön ragyogó nagy
 Dícsfényed, hol a kis porom alapzata is
 Tőled eredt, sőt a titkos maga is csak öröknyi
 Bölcsességteljed hirdeti. - Nálküled, ég,
 Nyilvánkép csak a vak véletlenség napi műve
 Valna mi van minden; balga, üres mi tehát
 Akk, cél is rendszerezés. Amint is uralmad
 Támasa nélkül a por láncsorvas ismerete
 Végtelenül továbbfejlhet ugyan, s miniadnyi homály fel
 Is táruhat még; ám a világ örökös
 Czelja, jelentősége s csodás összehangja csupán csak
 Benned nyilvánul mint mi valóban egész;

Mint kulfője levan, teljeselmében a kulesat
 Benned, mestere szent lénye s tulajdoniban
 Lelvi csupán. - De mely utaimon közelitsek uram hát
 Egfőnségedhez? mint igazodjam azód
 Végtelenségén? hogyan értelek, ah, ki előtt még
 A meglátású test is csak olyan nehezen
 Töbnyiló rajtely? Szavadon mind e csoda kelve,
 Mint foghatnám fel hát a Te lényed atyám?!
 Nem! Te, ki végokként nyilván örökégyserűség vagy,
 Folytonan elvart egy földi titok maradandó.
 Mind az hát, a mi Tegeedet illet, csak halovány egy
 Álomkép, - oly hit, melyre, miként valaha
 Létednek tudatára, az emberi eszt egyedül csak
 A kérdő szükség s akaratosság vezet. -
 Készkető álméletben azért az egekre tekintve,
 És az ég bolygó földmiviradjainak
 Végtelenségén elérnülten nemis aztat
 Tudni merészen hogy: hol s mi vagy ég nagy ura?
 Sem nemis azt: úgy támadtál, vagy öröktől örökkéig
 Létezesz, és mindég az vagy, amint s ki valál?!
 Nem, nem! e nagy tudat oly lehetetlen amint fölös is. Vagy
 Szükséges mi egész ismereted? csakugyan
 Híjánysos vagy elérhetlen ma az idő, hogy a szemnek
 Akarod földre maradt, lényed öröknyi titok?
 Oh nem, uram! földüdvám ilyen mély s szent alapot nem
 Igényel; nekem tudni elég: miszerint
 Megvagy atyám, s Te vagy az, kinck égfejedelmi hatalman
 S bölcsességteljen minden ered s tovább;
 Látnom elég, - ah, mert az igazt oly könnyű megírni,
 Hogy holt min soka még voltanemest mi, vagy új
 Nem kelven, az érzelem s elmevilág egyedül csak
 Hallt alaggyakkal sem fejthető. - Végretemen
 Megnyugodva azért lényed nemis éteni vagyok,
 Egfőnségednek kis hely a földi kebel;
 Am' csodaművidben csakis azt hagyd tudni: teremelt
 Földidnek mi a cél s indoka? mért e tömör,
 Folyton más alakokká fejlődő nagy anyagkincs?!
 Szomjam, látod atyám, nem kifolyása beteg
 Álmatknak, sem vágya salán csak az emberi dőlőfnak;
 Oh nem, az égpe! susám, lelken örökromegő

Tünődése mirón létesélen, önnívóm után; s csak
Oly küzdet, mely az éa ásserejét jeléri. —

Egy világ te, kit annyi anyag, tér s szellemi fény, hat
Annai erő, szep s jó képek, idoma, te csoda's
Tolytan fejlődő ég s föld! mely alapviszonyokban
Állasi hat örökön fátjoloratt, eleven.
Külforra'sadhar? Mert egykor halmi hivalgó
Dicsőségéből, vagy csak puorta susorélyből nagy
Kényeséből nem kelhetven, hol az indok, amint e
Rémes anyaghalma s annai dicsőre levél?
Mond, esdlek: mely aron végerél, a melyest nagy öledben
Tolyvást annai alak s szellemi fény ragyog? Ol
Látam a eréll: hogy az Istenség a világkiteremtés
Műveben külső teljre magasztosula.
Mert mi a tárgy híján az alany? mi magában a tér? Mi
Valna a testi való nélkül, alyam, a Te szent
Lényed? Olyan valamely foghatlan szellemerei
Végellenség, ah, mely ha magában ugyan

Minden lenne : határtalan egy hatalom, de magán túl
 Vagy kifelől örökön semmise ; süntelen egy
 Korlátlan szabad, amide azért csak megis örökön
 Meddő seljakerat ; végtelen egyszalamely
 Bölcsesség, de magában wak ; csupa fény egy örökön
 Parlag térségben. Léted azért csakis úgy
 Erttem, uram, mert kétkén a fény, már áll a teremtés,
 Hol bölcseségtelt égi hatalmad e nagy -
 Folytonos ifjulásá s továbbfejlése mellett is
 Teljesen összehangzó - mindeniségre dicsült.
 Minden azért Bermed, s Te, atyám, a világban egőzülés;
 Föld s ég a csoda mű, és Te az ég ura vagy.
 Nélküled oly mi lehetlen hat a parány, valamint az
 Eg és föld nélkül léted, uram, valami
 Elképzelted, mert ok s cél nélküli lenne.
 Egi hatalmad azért folyton uralgva ma is
 Folytonosan támaszt s kiteremt : majd újat az óból,
 Majd ismét új lény s kiveszemeket, miszerint
 Az ég s föld mindég új s új báj s üdvi malacattal
 Eltelnek. Amicént öskelet óta nem a

Tülbőség s a hiány, vagy az ellenséges s a kínos
 Kéjexi a visulást ; sem nem az oktalan a
 Jónak alapja, s a koros vagy aránytalan alkat a szépség
 Eseményképe : hanem földi körünkben is a
 Por s természetnyi ezernyi tökélyben elegyre virulva,
 Jovár keblünk hő mélyeiben pedig egy
 Kábító ihlet s gyönyörözést uralgva e föld is
 Már az idő egy egész tára s való remeke. -
 És ez volt is, latom, atyám, körözéje teremto
 Egi szabadnak : a szív kéj s örömei, s az éle
 Udve lehetve az életiség végindoka csak. Ekind
 E kivesekben azért már nem egy éghatalom
 Bölcsessége sünik ki merőn a késteteg elme
 Tamaszaul ; hanem egy végtelen irgalom is,
 Melyből a szívnek utolsó vigaszaként a remény mint
 Végfordásából fel-feltemelve fakad. -
 Néztem azért a holt anyagot csoda kivesepazarában,
 Szerves s szervetlen változásáiban ;
 Vizsgáljam meg az érzeti éltet ezernyi mezében,
 Vagy sünödjem önön lényem - e dús anyagárol

Tűskiban is kivilágító - értelmi erőin;

Mélyedjek bűv, ég, kelti homályid, avagy

Tejlődésüneményid tömkelegébe: örökkön

I mindenhol csak azon bölcs, esoda láncolatot

Izembelen, s mindenben Téged látni, uralgó

Egi világszeretét, Tégedet istenurunk! -

I mind ez anyagkincsek s szeméremek, a miket his

Lelkem örömmel enged, oly mi csodálatosak

I összehangok, hogy folytonos évlődés, továbbléis

I ártíjjüldés közt egyaránt valamely

Egi, eligező bűbajt s fényt vesztésugátva

Egy, fonségében bámulatos, viruló

Mindeniséget képernek. Ti az éjeli esendes

Egbalton ragyogó, s tül e világszeret

Is rejtőve boldogó nap, hold s földműviadok;

Mind ti ködös tünetek, mik csak a tömbösülő

Képrődési vagy immár a szétaszkodási

Korban tengődtek; s mind ti halott s eleven

Képrületek, mik a földtestek fölülün szakadatlan

Tejlődtek, - viruló, tünde világ te! magas

Végzetlöd hat az: hogy benned az égi teremto

Bölcsesség s szeretet, folyton egy aradoró

Üdoforrásna valósuljon. - Nagy s szent mi tehát a
 Szellem láng s az anyag lénye, miolta! azéss
 Illatosó a parány, eseng-zeng, vioul, izlik a holt por,
 S fönségtelt minden lét s tünemény; csak azéss
 Oly mi nagy a virulá's s elenyésés, is nemedús a
 Fényi világosság is a sötét, a meleg
 Mind a hideg; csak azéss oly sükséges mi a szép s nül,
 A rendes s különös, korcs meg az ép: miszerént
 Mind e lét meg öröknyi tulajdonságból egyenkint
 És egyetemben azon számtalan édes öröm
 És gyönyörözet kelne, mikint az élet is oly jól
 Megvédett s gyötörő bűben is életadó. -
 És hogy e lét mai rende valóban egy égi, öröknyi
 Végrezt, ott is csak látom, alyám, miszerént
 Összhangrásában bár hol s mint ~~megszaravodva~~
 Mindegy ismét egy látlan uralmi kezén
 Régi magasztosságában feltün s vioul. Am e
 Fény nem a por valamely vak kifolyása, sem a
 Hald mi s végzfolyamok, vagy akár a puola isily egy
 Műve talán; nem! e kiz, ez az uralmi erő

Csak Te vagy ig s földek nagy, szent ura, véde, ki mind ez
 Élő szellemfényt, hald alakot s kisrabot
 Műi erőt kiteremtve, fölöttök elejtől örökkig
 Bölcsességben uralgaz; míg az elem meg a por
 Hald mi leven, fejlődésükben megszavavodva,
 Nélkülöd, Istenség, szakgatorott valamely
 Létekké, minden csupa torz vagy korcs alakokká,
 És a világ ma örök rende naponta egy új
 Létrenddél süllyedne. - A mit ma az elem megéss, s a
 Míg átérthetlen végrezt, esily s kelérés,
 Mind az hat, mi a rend utján vagy kívüle lisen,
 Gondviselésednek műve, alyám, ki e nagy.
 Mindenséged egész nagy alapjában kiteremtve,
 Ez ig s földek szent istene lenne soha
 Meg nem örünöz. - Fönséged azéss s jószágos uralmad
 Minden létbenben s minden alakban, a nagy.
 Egészekben, amint a kicsiny porokban elejtől
 Szemléltethetvén, mennyei trónod előtt

A mind e csoda alkotot érvé megérténi szeretlek
Hálá's emberé lény porba borulva imád! -

Vége.

az I. éneknek.